

ארבעה אחין פרק שלישי יבמות

עין משפט גד מצוה

ל.

כא א מיי פ"ו מהלכות
ע"כ הלכה ו סג
עשין נ"ב טו"ש ע"ש
סומן קטע ספקי:
כב ג ב מיי שם הלכה יא
טו"ש שם ספקי א:
כג ד ה מיי שם הלכה יב
טו"ש שם ספקי ט:
כד ו מיי שם טו"ש שם
ספקי ו:

תוס' חד מקמאי

ברין ופסקי לה מונותיה
אינו מפיר אלא אי"כ עשה
בה מאמר ימי"ם שנים
מפירין ולא הועמדה ברין:
הרב אלפס פסק צרת ערוה
דכנס ואח"כ גירש מותרת
הצרה להתייבם דמיתה
מפילה וכוון דבשעת ערוה
לא הוי צרת ערוה מותרת
וגי"כ מתני' דג' אחין שניין
משום נשואין ב' אחיות וא'
הגוש נכרית וגוש א'
מבעלי אחיות את אשתו
ומת נשיר נכרית וכנסה
המגרש פסק דבמת ואח"כ
גירש אסור' ירויב טעמא
למיתיה דגוריי' הכא
משום זיקה דעלמא. א"כ
הכי גבי נכרית כיון
דבשעת נפילה באיסור
זיקה נפלה קמיה לא מהני
לה גירושין אלו דברי הרב
ד"ל ויש בהן כמה תמיהות
חדא דאם אמר להני
טעמי למא ליה לה' ירמיה
לשנוי הברא מי משנה זו
לא שנה זו. ולרבא למה
ליה למימר זו ואצ"ל זו
קמיה נפלה קמיה לא מהני
לה גירושין ליה דשאני
הכא דגורין משום זיקה
דעלמא. א"כ בשעת נפילה
אמטרה ליה למא ליה
למימר הכא אליבא דרבא
זו היא למעוטי מת ולא
גירש ולא כנס לוקמה אפי'
דכנס וגירש. ומאי דכתב
נמי הכא גבי נכרית כיון
דבשעת נפילה באיסור
זיקה נפלה קמיה לא מהני
לה גירושין לא ידעו לטוף
דענו דמאי איסור זיקה
איבא בכרית והרי ב' אחין
הנשואין ב' אחיות הוו
קיימין בשעת נפילת נכרית
זכאן כאן איסור [אחות]
זקוקתן שהרי שניהם
קיימין והרי משנה שלימה
שנינו ג' אחין שנים מהן
נשואין ב' אחיות וא' נשוי
(א) נכרית ומת נשוי נכרית
וכנס א' מבעלי אחיות את
אשתו וכי ולא קמיה עבר
וכנס ועוד אם עבר וכנס
מוציא כדקתני רישא
בד"א יוציא אלא ודאי
היתנו להני טעמי דכתב
הד"ל ומיהו אפשר דרב
אשי לית ליה דרבא
דאליבא דהאי [נתנא]
נישואין הראשונים מפילין
מת (ב) ואחד כנס גירש
אסורה ואפ"ה הלכתא
כת"ק דמתני' דפ"ק דכנס
ואח"כ [גירש] מותרת
דמיתה מפלת חדא דהא
רבא ס"ל דלא פליגי
אהרדי. ועוד נתנן נפל
הבית עליו ועל אשתו
שהיא בת אחיו ואין ידוע
איהו מהן [מת] ראשון
צרתה חולצת ולא
מתייבמת אלמא האי נתנא
ס"ל מיתה מפלת ועי"ל
דרב אשי לא שמעין ליה
בהדיא דלימא מת ואח"כ
גירש אסורה אלא ש"מ
זאת אומרת יש זיקה ואפי'
בטרי אחי ואי"כ ס"ל כרבא דאמר זו היא למעוטי מת דלא גירש ולא כנס ש"מ דיש זיקה אפלו בטרי אחי:

שלישה אחין. נהך רישא גרסינן הראשונה יולאה משום אחות
אשה וראשונה לנפילה קאמר דומיא דההיא דפרק
ב' (לעיל פ"ו) ובבבא (ב) צמחא ה"ג השני יולאה כו': **אמר רב נחמן**
וזאת אומרת אין זיקה. תימה שלא דקדק רב נחמן על ממני' דריש

כ"ל (לעיל פ"ו): **דחביבה** איה
אקדמה. נשאר מקומות אין דווקא
לומר כן אלא אמר זו ואין צריך לומר
זו קמיה וכאן (ב) דחק לומר כן לפי
שבבא שלימה דלא נריכה היא:
(ג) **ונאמרה** עליו שעה אחת.

נהך בבא ה"ו"מ למינקט ואחד מופנה
אלא נקט הכי משום דנכרית נמי
מתקרא לפי שהיתה צרת אחות אשה
שעה אחת וקצת קשה שאינו מוכיר
הצרה כלל ואי"ת לרבי ירמיה דאמר
(לעיל דף י"ג). דהאי תנא דפירקין
סבר נישואין מפילין אמאי לא נקט
דמטה אחת מן האחיות תחלה ואח"כ
וכנס אחד מבעלי אחיות את אשתו ומת
הראשונה יוצאת משום אחות אשה ושניה
חולצת ולא מתייבמת: **גמ'** טעמא דעבד
בה מאמר הא לא עבד בה מאמר נכרית
יבומי נמי מייבמה אמר רב נחמן זאת
אומרת (ג) אין זיקה ואפילו בחד אחא:
מתני' שלישה אחים שנים מהם נשואים שתי
אחיות ואחד נשוי נכרית מת הנשוי נכרית
וכנס אחד מבעלי אחיות את אשתו ומת
הראשונה יוצאת משום אחות אשה ושניה
חולצת ולא מתייבמת: **גמ'** הא תו למה
לי היינו הך השתא ומה התם דאחות אשה
היא צרה לנכרית אמרת נכרית אסורה הכא
דנכרית היא צרה לאחות אשה לא כ"ש
תנא הך תנא ברישא והך (ג) חזיא
להתירא ושריא והדר חזיא לאיסורא ואידי
דחביבה ליה אקדמה (ג) ומשנה לא זזה
ממקומה: **מתני'** שלישה אחין שנים מהם
נשואים שתי אחיות ואחד נשוי נכרית
מת אחד מבעלי אחיות וכנס נשוי נכרית
את אשתו ומתה אחת של שני ואח"כ מת
נשוי נכרית (ג) הרי זו אסורה עליו עולמית
הואיל ונאסרה עליו שעה אחת: **גמ'** אמר
רב יהודה אמר רב יכל יבמה שאין אני קורא
בה בשעת נפילה יבמה יבא עליה הרי היא
כאשת אח שיש לה בנים ואסורה מאי
קמ"ל תנינא הרי זו אסורה עליו עולמית
הואיל ונאסרה עליו שעה אחת מהו דתימא
הני מילי היבא דלא איהויה לה בנפילה
ראשונה אבל היבא דאיהויה לה בנפילה
ראשונה אימא תישתרי קמ"ל הא נמי תנינא
(ג) שני אחין נשואים שתי אחיות מת אחד מהם
ואח"כ מתה אחת ושני של שני הרי זו אסורה
עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעה אחת
מהו דתימא התם הוא דאידחי לה מהאי
ביתא לגמרי אבל הכא דלא אידחי לה מהאי
ביתא לגמרי אימא מינו דחזיא להאי נשוי
נכרית חזיא נמי להאי קמ"ל: **מתני'** שלישה
אחים שנים מהם נשואין שתי אחיות ואחד
נשוי נכרית גירש אחד מבעלי אחיות את
אשתו ומת נשוי נכרית וכנסה המגרש ומת
זו היא שאמרו וכולן שמתו או נתגרשו
צרותיהן מותרות: **גמ'** טעמא דגירש
ואחר כך מת אבל מת ואחר כך גירש
אסורה אמר רב אשי זאת אומרת יש

זיקה אפילו בתרי אחי ולרב אשי קשיא דרב נחמן אמר לך רב אשי
י"ה"ה דאף על גב דלא עבד בה מאמר נכרית מיחלץ חלצה יבומי
לא מייבמה והא דקתני מאמר (ג) לאפוקי (ג) ב"ש דאמרי מאמר קונה
קנין
קנין
זאת אומרת יש זיקה ואפי' בטרתי אחי ואי"כ ס"ל כרבא דאמר זו היא למעוטי מת דלא גירש ולא כנס ש"מ דיש זיקה אפלו בטרי אחי:
בטרי אחי ואי"כ ס"ל כרבא דאמר זו היא למעוטי מת דלא גירש ולא כנס ש"מ דיש זיקה אפלו בטרי אחי:
בטרי אחי ואי"כ ס"ל כרבא דאמר זו היא למעוטי מת דלא גירש ולא כנס ש"מ דיש זיקה אפלו בטרי אחי:

מתני' הראשונה. לנפילה: **גמ'** נכרית יבומי נמי מייבמה.
ולא אמרינן משמת בעל האחות ונפלה לייבם הזקוקה לנשוי נכרית
לכדו דהא על בעל אחיות לא רמיא ונעשית (א) זו צרתה זיקה
וכשמת תאסר הנכרית על הנשאר משום צרת אחות אשה: ואפילו

נשואים אחין יבומי אין זו זקוקה אלא לנשוי
נכרית לכדו: **מתני' הראשונה.**
לנישואין: **גמ'** היינו הך. וכ"ש
הוא דהשתא ומה התם דנכרית עיקר
נשואה היא דאחות אשה נפלה עליה
ונעשית צרתה במאמר אסרתה: **פלא.**
דאחות אשה עיקר נשואה היא לא
כ"ש דאוסרת נכרית שהיא טפלה:
הא סגא ברישא. משנה אחרונה זו
שנה תחלה וההיא דלעיל לא הוי
צדעמיה למיתני משום דחזיה (ו)
להתירא הואיל ונכרית עיקר והדר
חזיה לאיסורא משום דמ"מ צרתה
היא ותנייה: ואידי דקא חזינה ליה.
דחידוש הוא: אקדמה. ותו לא הוה
צריך למיתני סיפא אלא הואיל ונשית
לא זזה ממקומה: [**מתני'**] שעה

אחת. בנפילה ראשונה כשנפלה
מאחי ראשון: **גמ'** הרי היא
לאשה אח כו'. ואע"ג דהדר איחזיה:
בנפילה ראשונה. כל זמן נפילה ראשונה
היתה אשתו קיימת שהיא אחותה:
אבל היבא דאיחזיה בנפילה ראשונה.
כגון שמתה אשתו אחר מיתת אחי
ולא כנסה נשוי נכרית: **דאיחזיה לה**
מהאי ביתא לגמרי. (ג) שנפלה ואין
כאן אחר אלא זה בעל אחותה נדחית
ונפטרת לשוק ואין עליה כל זיקה
עוד: **אבל היבא דלא איחזיה מהאי**
ביתא לגמרי. צעעת נפילה שהיא
שם נשוי נכרית וזקוקה לייבם אימא
מינו דחזיה לנשוי נכרית עדיין זיקתה
עליה וכי מתה אחותה ועודה בנפילה
תייבס ליה בנפילה: **קמ"ל** רב

יהודה דלא: מתני' ונסה המגרש
ומת. מותרת זו להתייבם שפרי עד
שלא כנסה גירש את הראשונה שהיא
ערוה ולא היתה צרתה מעולם:
וזהו שאמרו. בפרק ראשון [ג:] נתגרשו
העניות כרומיהן מותרות: **גמ'**
(ג) שני אחין נשואים שתי אחיות מת אחד מהם
ואח"כ מתה אחת ושני של שני הרי זו אסורה
עליו עולמית הואיל ונאסרה עליו שעה אחת
מהו דתימא התם הוא דאידחי לה מהאי
ביתא לגמרי אבל הכא דלא אידחי לה מהאי
ביתא לגמרי אימא מינו דחזיא להאי נשוי
נכרית חזיא נמי להאי קמ"ל: **מתני'** שלישה
אחים שנים מהם נשואין שתי אחיות ואחד
נשוי נכרית גירש אחד מבעלי אחיות את
אשתו ומת נשוי נכרית וכנסה המגרש ומת
זו היא שאמרו וכולן שמתו או נתגרשו
צרותיהן מותרות: **גמ'** טעמא דגירש
ואחר כך מת אבל מת ואחר כך גירש
אסורה אמר רב אשי זאת אומרת יש

זיקה אפילו בתרי אחי ולרב אשי קשיא דרב נחמן אמר לך רב אשי
י"ה"ה דאף על גב דלא עבד בה מאמר נכרית מיחלץ חלצה יבומי
לא מייבמה והא דקתני מאמר (ג) לאפוקי (ג) ב"ש דאמרי מאמר קונה
קנין
קנין
זאת אומרת יש זיקה ואפי' בטרתי אחי ואי"כ ס"ל כרבא דאמר זו היא למעוטי מת דלא גירש ולא כנס ש"מ דיש זיקה אפלו בטרי אחי:
בטרי אחי ואי"כ ס"ל כרבא דאמר זו היא למעוטי מת דלא גירש ולא כנס ש"מ דיש זיקה אפלו בטרי אחי:

זאת אומרת אין זיקה
ואפילו בחד. ואי"ת הא
מפרק כ"ל לעיל (פ"ו)
דיקתן כפי יו"ל דלנשואין
לאפוקי מב"ש: ואי"ת
הא נמי ידעין בבבא
בנתייבמת בנשואין. יו"ל
דמתי אצטרף למתני
דפירקין (לעיל א) דמסבא
אמרינן ש זיקה: אבל הכא
דלא חזיה לה מהאי ביתא
לגמרי אימא לא. ואי"ת (כ)
למיתני דלעיל (כו).
דלרענא אחין שמעין לה.
יו"ל דשאני התם דהיא דלא
חזיה מהאי ביתא לגמרי
ראשונה אלא צרתה ראשונה
אימא לא:

תוספות ישינים
זאת אומרת אין זיקה
ואפילו בחד. ואי"ת הא
מפרק כ"ל לעיל (פ"ו)
דיקתן כפי יו"ל דלנשואין
לאפוקי מב"ש: ואי"ת
הא נמי ידעין בבבא
בנתייבמת בנשואין. יו"ל
דמתי אצטרף למתני
דפירקין (לעיל א) דמסבא
אמרינן ש זיקה: אבל הכא
דלא חזיה לה מהאי ביתא
לגמרי אימא לא. ואי"ת (כ)
למיתני דלעיל (כו).
דלרענא אחין שמעין לה.
יו"ל דשאני התם דהיא דלא
חזיה מהאי ביתא לגמרי
ראשונה אלא צרתה ראשונה
אימא לא:

זאת אומרת אין זיקה
ואפילו בחד. ואי"ת הא
מפרק כ"ל לעיל (פ"ו)
דיקתן כפי יו"ל דלנשואין
לאפוקי מב"ש: ואי"ת
הא נמי ידעין בבבא
בנתייבמת בנשואין. יו"ל
דמתי אצטרף למתני
דפירקין (לעיל א) דמסבא
אמרינן ש זיקה: אבל הכא
דלא חזיה לה מהאי ביתא
לגמרי אימא לא. ואי"ת (כ)
למיתני דלעיל (כו).
דלרענא אחין שמעין לה.
יו"ל דשאני התם דהיא דלא
חזיה מהאי ביתא לגמרי
ראשונה אלא צרתה ראשונה
אימא לא:

זאת אומרת אין זיקה
ואפילו בחד. ואי"ת הא
מפרק כ"ל לעיל (פ"ו)
דיקתן כפי יו"ל דלנשואין
לאפוקי מב"ש: ואי"ת
הא נמי ידעין בבבא
בנתייבמת בנשואין. יו"ל
דמתי אצטרף למתני
דפירקין (לעיל א) דמסבא
אמרינן ש זיקה: אבל הכא
דלא חזיה לה מהאי ביתא
לגמרי אימא לא. ואי"ת (כ)
למיתני דלעיל (כו).
דלרענא אחין שמעין לה.
יו"ל דשאני התם דהיא דלא
חזיה מהאי ביתא לגמרי
ראשונה אלא צרתה ראשונה
אימא לא:

זאת אומרת אין זיקה
ואפילו בחד. ואי"ת הא
מפרק כ"ל לעיל (פ"ו)
דיקתן כפי יו"ל דלנשואין
לאפוקי מב"ש: ואי"ת
הא נמי ידעין בבבא
בנתייבמת בנשואין. יו"ל
דמתי אצטרף למתני
דפירקין (לעיל א) דמסבא
אמרינן ש זיקה: אבל הכא
דלא חזיה לה מהאי ביתא
לגמרי אימא לא. ואי"ת (כ)
למיתני דלעיל (כו).
דלרענא אחין שמעין לה.
יו"ל דשאני התם דהיא דלא
חזיה מהאי ביתא לגמרי
ראשונה אלא צרתה ראשונה
אימא לא:

זאת אומרת אין זיקה
ואפילו בחד. ואי"ת הא
מפרק כ"ל לעיל (פ"ו)
דיקתן כפי יו"ל דלנשואין
לאפוקי מב"ש: ואי"ת
הא נמי ידעין בבבא
בנתייבמת בנשואין. יו"ל
דמתי אצטרף למתני
דפירקין (לעיל א) דמסבא
אמרינן ש זיקה: אבל הכא
דלא חזיה לה מהאי ביתא
לגמרי אימא לא. ואי"ת (כ)
למיתני דלעיל (כו).
דלרענא אחין שמעין לה.
יו"ל דשאני התם דהיא דלא
חזיה מהאי ביתא לגמרי
ראשונה אלא צרתה ראשונה
אימא לא: